

УДК 336.143

JEL: Q18, Q10, G28, R51

Оксана Прокопчук, Ірина Горбачова

*Житомирський національний агроекологічний університет
Україна*

СИСТЕМА ІНСТИТУЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ У США

Мета. Мета статті – узагальнення досвіду США щодо формування системи інституційно-інвестиційного забезпечення сільських територій, використання якого сприятиме їх відродженню й формуванню сприятливих умов життєзабезпечення селян.

Методологія / методика / підхід. Теоретичною та методологічною основою дослідження є фундаментальні положення сучасної економічної науки. У процесі дослідження використано загальнонаукові методи, зокрема діалектичний метод пізнання економічних процесів і явищ у їх взаємозв'язку під час аналізу системи інституційно-інвестиційної підтримки сільських територій у США, результати якого слугують основою пропозицій щодо удосконалення національної моделі інвестиційного забезпечення політики сільського розвитку.

Результати. У статті узагальнено досвід США щодо формування інституційно-інвестиційного забезпечення розвитку сільських територій. Доведено подібність тенденцій розвитку та характерних рис сільської місцевості США та України. Ідентифіковано пріоритети реалізації американської політики сільського розвитку.

Установлено, що в процесі підтримки сільських територій за державою закріплюються функції інформаційно-консультаційної підтримки та створення дієвого механізму партнерських відносин між владою, сільськими громадами й бізнесом.

Систему фінансових інституцій підтримки сільських територій у США формують Департамент сільського господарства США, Фонд розвитку сільської інфраструктури, Національний кооперативний банк (CoBank), приватні інвестиційні компанії, зокрема Інвестиційна компанія сільського бізнесу та ін. Результатом партнерської співпраці зазначених інституцій є активізація інвестиційних процесів на сільських територіях США. Стратегічний портфель їх діяльності формують такі пріоритетні напрями: розвиток малого бізнесу й створення нових робочих місць; активізація сільських підприємницьких ініціатив, охорона навколишнього природного середовища, розвиток благодійності в сільській місцевості, розвиток освіти й вирішення проблем сільської ізоляції, сприяння розвитку біоекономіки.

Виокремлено основні аспекти політики розвитку сільських територій США, що можуть бути імplementовані у вітчизняних умовах.

Оригінальність / наукова новизна дослідження полягає у виокремленні позитивних аспектів досвіду США у сфері інституційно-інвестиційної підтримки сільських територій, що можуть бути імplementовані у вітчизняних умовах.

Практична цінність / значущість результатів полягає в обґрунтуванні пропозицій щодо удосконалення інституційного середовища та системи інвестиційної підтримки розвитку сільських територій.

Ключові слова: інституційна підтримка, інвестиційне забезпечення, сільський розвиток, політика сільського розвитку, сільська територія, механізм підтримки.

Oksana Prokopchuk, Iryna Gorbachova

Zhytomyr National Agroecological University
Ukraine

SYSTEM OF INSTITUTIONAL AND INVESTMENT SUPPORT OF RURAL AREAS DEVELOPMENT IN THE USA

Purpose. *The aim of this paper – generalization of US experience in creating a system of institutional and investment support for rural areas, the use of which will facilitate their revival and creating a favorable living environment for peasants.*

Methodology / approach. *The theoretical and methodological basis of the research is the fundamental position of modern economic science. General scientific methods, including dialectical method of knowledge of economic processes and phenomena in their relationship, have been used in the study of the US' rural areas institutional and investment support system, the results of which serve as the basis for proposals to improve the national model of rural development policy investment support.*

Results. *The article summarizes the US' experience in establishing of institutional and investment support of rural areas development. The similarity of development trends and features of rural areas in the USA and Ukraine has been proved. The priorities of rural development policy in the USA have been identified.*

In the process of rural areas supporting, state realizes the functions of information support and establishment of partnerships between authorities, rural communities and business.

Institutional system of rural areas financial support in the USA are formed by U.S. Department of Agriculture, U.S. Rural Infrastructure Opportunity Fund, National Co-operative Bank (CoBank), private investment companies, including Rural Business Investment Company, etc. The result of partnership between these institutions is intensification of investment processes in the US' rural areas. The strategic portfolio of their activities forms the following priorities: growth of small businesses, creation new jobs in rural America, activation of rural entrepreneurship initiatives, environmental protection, development of rural charity, development of education and solving the problems of rural isolation, promotion of bioeconomy.

The main aspects of the US rural development policy that can be implemented under domestic conditions are defined.

Originality / scientific novelty. *The scientific novelty of the study is to identify the positive aspects of US' experience in establishing of institutional and investment support of rural areas development that can be implemented under domestic conditions.*

Practical value / implications *of the results are to substantiate the proposals for improving the institutional environment and the system of investment support for the rural areas development.*

Key words: *institutional support, investment support, rural development, rural development policy, rural areas, support mechanism.*

Оксана Прокопчук, Ирина Горбачова

Житомирский национальный агроэкологический университет
Украина

СИСТЕМА ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОДДЕРЖКИ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ В США

Цель. Цель статьи – обобщение опыта США по формированию системы институционально-инвестиционного обеспечения сельских территорий, использование которого будет способствовать их возрождению и формированию благоприятных условий жизнеобеспечения крестьян.

Методология / методика / подход. Теоретической и методологической основой исследования являются фундаментальные положения современной экономической науки. В процессе исследования использованы общенаучные методы. В частности, диалектический метод познания экономических процессов и явлений в их взаимосвязи при анализе системы институционально-инвестиционной поддержки сельских территорий в США, результаты которого служат основой предложений по совершенствованию национальной модели инвестиционного обеспечения политики сельского развития.

Результаты. В статье обобщен опыт США по формированию институционально-инвестиционного обеспечения развития сельских территорий. Доказано сходство тенденций развития и характерных особенностей сельской местности США и Украины. Идентифицированы приоритеты реализации американской политики сельского развития.

Установлено, что в процессе поддержки сельских территорий за государством закрепляются функции информационно-консультационной поддержки и создания действенного механизма партнерских отношений между властью, сельскими общинами и бизнесом.

Систему финансовых институтов поддержки сельских территорий в США формируют Департамент сельского хозяйства США, Фонд развития сельской инфраструктуры, Национальный кооперативный банк (CoBank), частные инвестиционные компании, в частности Инвестиционная компания сельского бизнеса и др. Результатом партнерского сотрудничества указанных институтов является активизация инвестиционных процессов на сельских территориях США. Стратегический портфель их деятельности формируют следующие приоритетные направления: развитие малого бизнеса и создание новых рабочих мест; активизация сельских предпринимательских инициатив; охрана окружающей среды; развитие благотворительности в сельской местности; развитие образования и решения проблем сельской изоляции; содействие развитию биоэкономики.

Выделены основные аспекты политики развития сельских территорий США, которые могут быть реализованы в отечественных условиях.

Оригинальность / научная новизна исследования заключается в определении положительных аспектов опыта США в сфере институционально-инвестиционной поддержки сельских территорий, которые могут быть реализованы в отечественных условиях.

Практическая ценность / значимость результатов заключается в обосновании предложений по совершенствованию институциональной среды и системы инвестиционной поддержки развития сельских территорий Украины.

Ключевые слова: институциональная поддержка, инвестиционное обеспечение, сельское развитие, политика сельского развития, сельская территория, механизм поддержки.

Постановка проблемы. Процес формування сучасної парадигми розвитку сільських територій відбувається в умовах реалізації системних реформ у багатьох сферах суспільного життя, зокрема освітній і медичній, що має на меті

створення сприятливих умов для високої якості життя. Найбільш відчутні результати очікується одержати від реформування інституційного середовища сільського розвитку шляхом децентралізації влади, що дозволить удосконалити механізм його фінансового забезпечення та розширити можливості громад у залученні фінансових активів і розпорядження ними. Позитивним є факт, що імплементація зазначених змін відбувається з урахуванням міжнародного досвіду. Однак апробація інструментів механізму відродження сільської місцевості провідних країн світу повинна бути лише елементом власної моделі національної політики сільського розвитку, яка б відповідала його специфіці, потенціалу й трендам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Про актуальність проблем розроблення та реалізації політики розвитку сільських територій свідчать множинні праці зарубіжних учених. Численні наукові публікації присвячені дослідженню еволюції політики сільського розвитку, зокрема на прикладі США. Заслужують на увагу напрацювання J. Calatrava щодо відмінностей її генезису в індустріальних країнах і таких, що розвиваються. Згідно з його твердженнями, в останньому випадку політика розвитку сільських регіонів виокремилася з метою вирішення проблеми бідності й була спрямована на пріоритетний розвиток сільського господарства. Тоді як у розвинених країнах, зокрема у США, інституційна підтримка сільського розвитку виникла переважно як корегувальний інструмент мінімізації дисбалансу між сільськими та урбанізованими регіонами. Її відмінністю також є спрямування на диверсифікацію сільської економіки, на протигагу агроцентризму [1].

Водночас А. Torre та F. Wallet у своїх наукових дослідженнях зосереджують увагу на інструментах регіонального розвитку сільських територій. Засади політики сільського розвитку вони визначають на основі аналітичного співставлення особливостей функціонування сільської та міської місцевості [2].

Комплексні наукові дослідження також присвячено сучасним трендам розвитку сільських територій США та політиці їх підтримки. Зокрема професори університетів Пенсильванії та Огайо – S. Goetz, M. Partridge та H. Stephens піддають критиці застосування територіального підходу в процесі розробки та реалізації урядових програм сільського розвитку, обґрунтовуючи необхідність максимізації інвестицій у людський потенціал сільських громад [3]. Подібної позиції притримуються і В. Wilson та М. Rahe. На їхню думку, саме інвестиції в людський і соціальний капітал громад мають бути основою розвитку сільських територій США [4].

Щодо цього питання Т. Vilsack зазначає, що основною метою реалізації сучасної політики сільського розвитку США є підвищення якості життя сільських громад. У своїх працях він визначає основні засади політики розвитку сільських територій і місце урядових інституцій у процесі її реалізації. Подає характеристику програм, спрямованих на підтримку локальних ініціатив, сталий економічний і соціальний розвиток громад, зростання інвестицій у

сільськогосподарську кооперацію [5].

Проблеми побудови ефективної моделі розвитку сільських територій і його інституційного забезпечення також знайшли відображення в багатьох працях провідних вітчизняних учених, таких як: О. Бородіна [6], Т. Зінчук [7], Р. Косодій [8], Н. Котенко [9] та ін. У наукових доробках виокремлені ключові аспекти міжнародного досвіду забезпечення сільського розвитку, що можуть бути імплементовані у вітчизняних умовах. Зважаючи на європейську орієнтацію зовнішньоекономічної політики України, основна увага науковців зосереджена на дослідженні практики країн Європейського союзу. Водночас подібність проблем на селі (нижча якість життя та інфраструктурного забезпечення, порівняно з урбанізованими регіонами; висока активність процесів імміграції молоді, порушення вікової та статеві структури населення; безробіття) та наявність значних результатів, дозволяють стверджувати про доцільність поглибленого вивчення досвіду США щодо побудови ефективного механізму підтримки сільських територій.

Метою статті є узагальнення досвіду США щодо формування системи інституційно-інвестиційного забезпечення сільських територій, використання якого сприятиме їх відродженню та формуванню сприятливих умов життєзабезпечення селян.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відродження сільських територій традиційно було важливим аспектом федерального управління в США. Однак до кінця 20 ст. програми розвитку сільських громад розроблялися в межах реалізації регіональної та аграрної політики. Сільський розвиток ідентифікувався як політика розширення економічних можливостей і підвищення якості життя сільських жителів. Зважаючи на вагомість сільської місцевості в національній економіці та суспільному житті (майже 97 % площі країни належать до сільських територій, на яких проживають близько 60 млн осіб або 19,7 % населення країни [10]), політика сільського розвитку поступово виокремлювалася, хоча і нині залишається напрямом діяльності департаменту сільського господарства США.

На початку 21 ст. сільські території країни набули сучасних глобальних рис і тенденцій, притаманних для більшості цивілізованих країн. Основними з них є такі: диверсифікація сільської економіки та зниження ролі сільського та лісового господарства в забезпеченні зайнятості й джерел життєзабезпечення для селян; перехід до багатофункціональної моделі (посилення екологічної, культурної, рекреаційної функцій); розбудова комунікацій та інфраструктури, що поступово вирівнює рівень розвитку між урбанізованими й сільськими регіонами та мінімізує соціальну ізоляцію останніх. Однак, поряд з позитивними трендами, актуальними є і проблеми, традиційні для сільської місцевості: високий рівень безробіття, бідність, старіння та депопуляція населення, активність еміграційних процесів молоді, низький рівень розвитку соціальної інфраструктури.

Аналіз зростаючих масштабів занепаду сільських територій і врахування їх

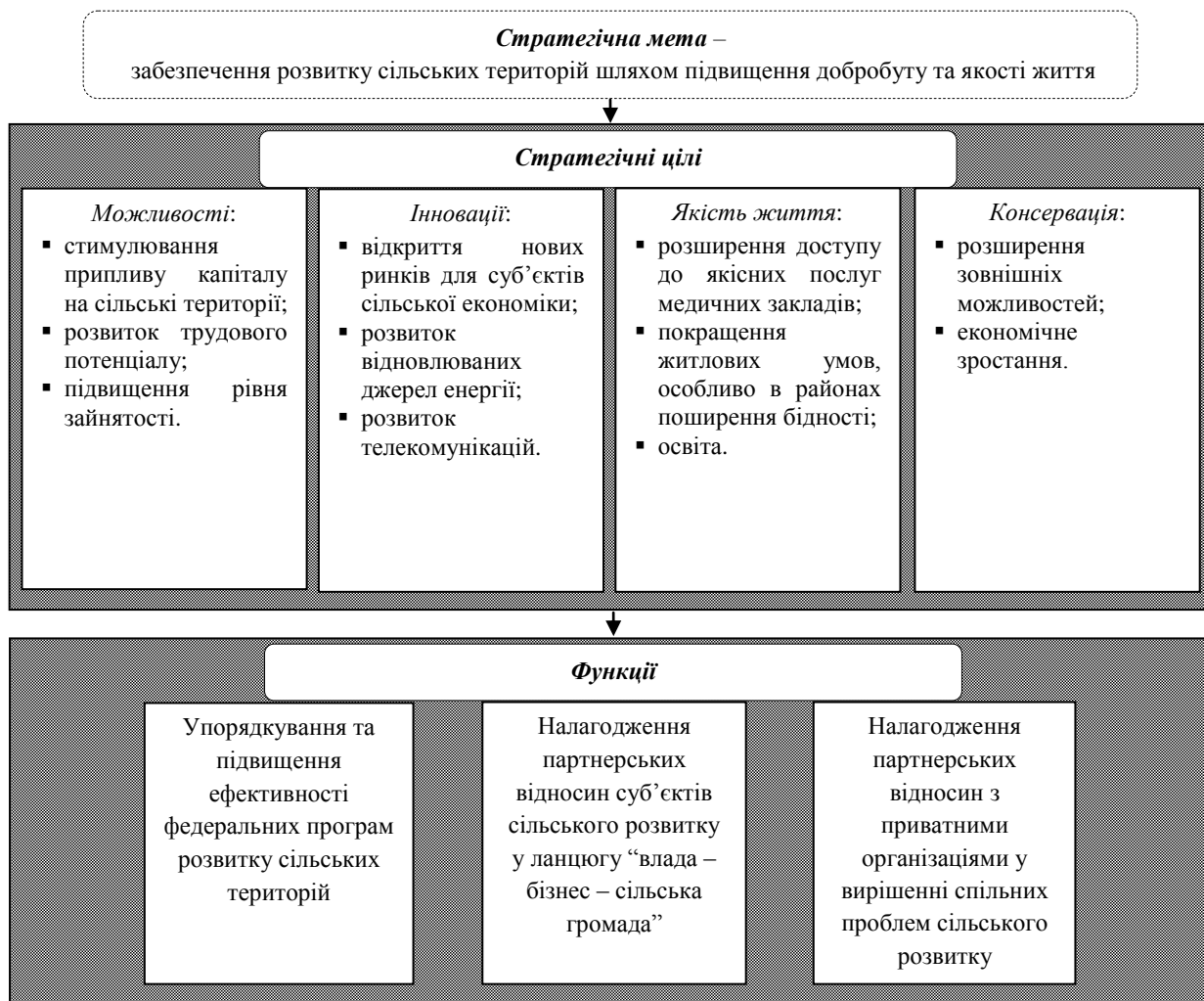
визначальної ролі в збереженні та відтворенні сільського соціуму й національної економіки став підставою для досягнення консенсусу науковців і представників влади в необхідності удосконалення політики сільського розвитку та консолідації ресурсів і зусиль у напрямі відродження сільської місцевості. При цьому в реалізації політики підтримки сільських територій у США домінує принцип невтручання, тобто максимального зосередження можливостей і повноважень щодо визначення та вирішення проблем на рівні громад. За державою закріплюються функції інформаційно-консультаційної підтримки та створення дієвого механізму партнерських відносин між владою та сільськими громадами й бізнесом. Із цією метою у 2012 р. при Адміністрації президента США створено Сільську раду Білого дому. Стратегічною ціллю її функціонування визначено забезпечення розвитку сільських територій шляхом підвищення добробуту та якості життя (рис. 1). Нині Сільська рада Білого дому є ключовою ланкою в налагодженні партнерських відносин між урядом та усіма суб'єктами сільського розвитку (громадами, фермерами, приватними організаціями) у вирішенні проблемних питань відродження сільських територій.

Це досягається шляхом проведення урядових, федеральних і місцевих форумів, конференцій, на яких вирішують проблеми диверсифікації сільської економіки, покращення соціальних умов життя, виробництва продуктів харчування та енергії, інвестиційного забезпечення, охорони навколишнього природного середовища, відтворення рекреаційного потенціалу сільських територій [11]. До участі в таких форумах запрошують керівників фінансових установ, державних посадовців, представників сільського підприємництва, експертів з економічного розвитку для вирішення актуальних питань сільської політики та максимізації припливу капіталу на сільські території.

Інформаційно-консультаційна підтримка сільських територій у США здійснюється через мережу дорадчих служб "Extension", створену з метою поширення інновацій на селі шляхом налагодження співпраці між науковими установами та сільськими громадами або представниками місцевого бізнесу. Дорадчі служби також є учасниками процесу розробки федеральних і регіональних програм сільського розвитку. У практичній сфері діяльність консультативної служби зосереджена на чотирьох напрямках: сільське господарство, економіка домогосподарств, реалізація молодіжних програм, громади. При цьому способом її імплементації є сприяння у вирішенні проблем; поширення освіти, знань і нових технологій у виробництво і життєдіяльність сільського населення [12].

Однією з головних інституцій політики сільського розвитку є департамент сільського господарства США (USDA). Стратегічними напрямками його діяльності є: формування сприятливого середовища життєдіяльності, розширення економічних можливостей і доступу до ресурсів, налагодження співпраці між окремими громадами, розвиток сільської економіки за рахунок розширення інвестиційних можливостей, розбудова ринкової інфраструктури

для реалізації сільськогосподарської продукції, розвиток альтернативних джерел енергії [13].

Рис. 1. Цільова орієнтація функціонування Сільської ради Білого дому у США

Джерело: побудовано за даними [10].

Визначальною функцією цього міністерства є забезпечення фінансової підтримки для сільських громад, населення та представників бізнесу, що здійснюють через розробку та реалізацію федеральних, регіональних і місцевих програм шляхом надання коштів, позик або їх гарантування. Для виокремлення сільських територій, які підлягають програмній підтримці, їх поділяють на три групи:

- приміська – територія, на відстані до 5 миль від урбанізованої місцевості або менш ніж 2,5 милі від міського масиву;
- віддалена – сільська територія, розташована на відстані від 5 до 25 миль від урбанізованої місцевості або від 2,5 до 10 миль від міського масиву;
- далека – сільська територія, розташована на відстані понад 25 миль від урбанізованої місцевості або понад 10 миль від міського масиву [14].

Програмна підтримка USDA спрямована на економічний розвиток

сільських територій і бізнесу (сприяння бізнесу та кооперації), забезпечення населення доступним і безпечним житлом (надання прямих позик і грантові програми), розвиток інфраструктури (комунального забезпечення багатоквартирних і приватних житлових будинків, закладів громадського харчування, альтернативної енергетики, телекомунікацій, очищення й охорона води та навколишнього природного середовища) (табл. 1).

Таблиця 1.

**Фінансування урядових програм розвитку сільських територій у США,
млн дол. США**

Програма	Роки					2016 р. до 2010 р., %
	2005	2010	2012	2014	2016	
<i>Програми житлового кредитування</i>						
Програма прямого кредитування сімейного житла	132,1	540,7	45,6	24,5	60,7	11,2
Гарантовані кредити на придбання та рефінансування житлових будинків для однієї родини	33,3	172,8	0	0	0	-
Програма з надання житлових кредитів у сільській місцевості для населення з низьким рівнем доходів	-	4,4	1,4	2,2	3,4	77,3
Програма з надання житлових кредитів сільським фермерам	15,5	9,9	7,1	5,6	6,8	68,7
Грантова програма збереження житла	8,8	9,4	7,4	0	0	-
<i>Програми підтримки сільських громад</i>						
Прямі та гарантовані позики сільським громадам	729,3	294,9	1300	2200	2200	у 7 разів
Підтримка громадських ініціатив	3,9	6,3	3,6	6,0	4,0	63,5
<i>Програми розвитку сільської бізнес кооперації</i>						
Кредити на розвиток сільської економіки	24,3	33,1	33,1	33,1	33,1	100,0
Гранти на розвиток сільської економіки	7,0	7,9	5,8	5,8	5,8	73,4
Програма сприяння передачі технологій на сільські території	2,5	2,8	2,2	2,2	2,5	89,3
Гранти на приріст доданої вартості в сільському господарстві	15,5	20,7	14,0	15,0	10,0	48,3
<i>Програми розвитку сільського бізнесу</i>						
Гранти, спрямовані на розширення можливостей у сільському бізнесі	3,1	2,5	2,2	2,2	0	-
Гранти, спрямовані на розвиток сільськогосподарських підприємств	41,3	38,7	24,3	24,3	0	-
<i>Програми розвитку сфери сільських послуг</i>						
Програма розвитку сільських послуг	4320	7100	7000	5500	5000	70,4
Програма розвитку телекомунікацій	518	690	690	690	690	100,0
Програма розвитку дистанційного навчання та медицини	34,7	37,7	27,0	24,3	20,0	53,1

Джерело: побудовано за даними [15].

У рамках програм створення сприятливих умов життєдіяльності надають позики, кредитну гарантію чи безоплатну допомогу на придбання, ремонт чи оренду житла в сільських громадах. З 2009 р. департамент надав фінансову підтримку понад 625 тис. сільських сімей у більш ніж 21 тис. громадах. Крім цього, відділ виступав співінвестором у будівництві та реконструкції понад 900 навчальних закладів, 475 бібліотек, понад 1000 закладів охорони здоров'я та 3400 закладів громадської безпеки.

У процесі реалізації програм сприяння бізнесу та кооперації з 2009 р. було створено понад 375 тис. сільських робочих місць і надано фінансову допомогу майже 75 тис. суб'єктам сільського підприємництва [13].

Програми розвитку інфраструктури сприяють створенню безпечних умов проживання та господарської діяльності на сільських територіях шляхом реалізації інфраструктурних проектів водопостачання й водовідведення, електропостачання, телекомунікацій, розбудови закладів освіти й медичної допомоги, охорони навколишнього природного середовища. За даними USDA, це допомогло зберегти здоров'я понад 20 мільйонів сільських жителів.

Ефективною формою підтримки сільських територій Департаменту сільського господарства США, поряд із застосуванням традиційних фінансових інструментів, як-то пряме фінансування чи надання позик, є налагодження ефективної співпраці між сільськими громадами, державою та інвесторами. Із цією метою за ініціативи департаменту створено Фонд розвитку сільської інфраструктури, що дозволило розширити можливості сільських громад у залученні капіталу за рахунок доповнення наявних урядових програм позик і грантів.

Функціонування фонду є формою партнерських відносин між спеціалізованими урядовими інституціями (USDA та Сільською радою Білого дому) і приватними наявними та потенційними інвесторами. Це дозволяє акумулювати кошти та каталізувати процес їх інвестування у розвиток сільських територій.

Структура фонду забезпечує досягнення поставленої мети шляхом створення стійкої платформи для приватно-публічного партнерства та залучення капіталу в процес реалізації проектів розвитку сільської інфраструктури. При цьому капітал формується з різних джерел, зокрема від приватних компаній, спеціалізованих на реалізації проектів різного спрямування й рівня ризиковості. Цільові інвестиції пріоритетно вкладають у розбудову об'єктів сільської інфраструктури, зокрема систем енергопостачання, водопостачання та водовідведення, реконструкцію або створення закладів охорони здоров'я та освіти, а також реалізацію бізнес-проектів у сфері сільського господарства.

За інформацією Сільської ради Білого дому, лише національний кооперативний банк за посередництва інфраструктурного фонду інвестував 10 млрд дол. США у розвиток сільської економіки, зокрема малого бізнесу й створення додаткових робочих місць, та інфраструктури.

Фонд розвитку сільської інфраструктури є лише складовою частиною потужної системи фінансових інституцій – співінвесторів розвитку сільських територій, яку формують:

- Департамент сільського господарства США, як інвестор урядових програм і співзамовник проектів, щодо яких діють обмеження бюджетного фінансування, однак які здатні задовольнити потребу сільських жителів у створенні якісних умов життєдіяльності (розвиток соціальної інфраструктури, створення додаткових робочих місць);

- Фонд розвитку сільської інфраструктури, як платформа для збалансування попиту та пропозиції на інвестиційні активи в умовах сільського соціально-економічного простору;

- Національний кооперативний банк (CoBank), як один з основних інвесторів проектів економічного й соціального спрямування на сільських територіях, зокрема банк є основоположним інвестором у Фонді розвитку сільської інфраструктури;

- Приватні інвестиційні компанії, зокрема Інвестиційна компанія сільського бізнесу, спеціалізовані на фінансуванні проектів розвитку сільської економіки;

- Департамент охорони здоров'я та соціальних послуг США, який протягом останніх років інвестував близько 10 млн дол. США у сферу медичної допомоги. Грантові програми Департаменту спрямовані на підвищення ефективності медичного обслуговування сільських жителів шляхом розбудови й технічного переоснащення медичних закладів сільської місцевості.

Результатом партнерської співпраці зазначених інституцій є активізація інвестиційних процесів на сільських територіях США. При цьому стратегічний портфель їх діяльності формують такі пріоритетні напрями:

1. Розвиток малого бізнесу й створення нових робочих місць. Малий бізнес є дуже важливим для сільської економіки країни. Він створює два з кожних трьох робочих місць у США щороку. Майже половина працюючих американців є власниками або зайняті в малому бізнесі [13].

2. Активізація сільських підприємницьких ініціатив як інструменту підвищення стійкості й зміцнення сільської Америки, шляхом проведення форумів за участю урядових і приватних інституцій та представників сільських громад для визначення й розширення можливостей підприємницької діяльності на сільських територіях.

3. Охорона навколишнього природного середовища. У рамках реалізації Регіональної програми партнерства з охорони природи (RCP) створюються можливості залучення федеральних і приватних коштів на реалізацію інноваційних проектів, спрямованих на збереження, відновлення та стале використання ґрунту, води та дикої природи в регіональному масштабі. Програмою передбачено протягом 2014–2019 рр. інвестувати понад 1,2 млрд дол. США у збереження природних ресурсів на сільських територіях.

4. Розвиток благодійності в сільській місцевості. За ініціативою

Департаменту охорони здоров'я та соціальних послуг США створено 30 державних і регіональних фондів, діяльність яких спрямована на поліпшення охорони здоров'я в сільських громадах. На досягнення цієї мети у 2015 р. було виділено 5 млн дол. США.

5. Розвиток освіти й вирішення проблем сільської ізоляції шляхом поширення комунікаційних мереж на сільських територіях (підключення інтернету до закладів освіти та бібліотек).

6. Сприяння розвитку біоекономіки через програму BioPreferred з метою не лише забезпечення населення якісною та безпечною продукцією, а й створення тисячі нових робочих місць у сільській місцевості, де вирощують і виробляють біопродукти [16].

Висновки. Узагальнення інформації щодо результатів реалізації політики сільського розвитку США дозволяє стверджувати про наявність ефективного механізму її інституційно-інвестиційного забезпечення. Незважаючи на істотну різницю у рівні соціально-економічного розвитку США та України, для сільських територій обох країн притаманними є проблеми нижчої якості життя та інфраструктурного забезпечення, порівняно з урбанізованими регіонами; високої активності процесів імміграції молоді, порушення вікової та статеві структури населення; безробіття. Відповідно подібними є і пріоритети розвитку сільських територій: підвищення конкурентоспроможності та диверсифікація сільської економіки, розбудова соціальної інфраструктури, охорона навколишнього природного середовища, зниження рівня бідності та підвищення якості життя населення. Зазначене дозволяє стверджувати, що американський досвід може бути корисним при побудові інноваційної моделі сільської політики в Україні. Зокрема, доцільним є зосередження зусиль урядових інституцій на виконанні функцій інформаційно-консультаційної підтримки сільської місцевості, координації та активізації партнерських відносин між суб'єктами сільського розвитку та потенційними приватними інвесторами. Це дозволить нівелювати вплив чинників, що стримують підвищення ефективності державної політики, одним із яких є обмеженість бюджетного фінансування. Уваги також потребує розбудова фінансової інфраструктури, що сприятиме розширенню фінансових можливостей сільських громад щодо залучення капіталу та його трансформації в суспільні блага.

В Україні функціонує система сільськогосподарських дорадчих служб з метою надання консультаційної підтримки у сфері сільського господарства. Функції налагодження співпраці між потенційними інвесторами та представниками сільських територій покладено й частково виконуються місцевими органами самоврядування. Однак, активність й ефективність виконання комунікаційної та інформаційно-консультаційної функцій є низькою. Розроблення пропозицій щодо побудови дієвого механізму підтримки локальних ініціатив розвитку сільських територій, а також узгодження попиту та пропозиції на інвестиційні активи у сфері сільського розвитку з урахуванням

досвіду розвинених країн світу становлять перспективи наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Calatrava J. (2016), Origin and evolution of rural development concept and policies: from rural communities to territories. *Old and new worlds: the global challenges of rural history: international conference, 27–30 January 2016, Lisbon*, Pp. 1–18.

2. Torre A., Wallet F. *Regional Development in Rural Areas. Analytical Tools and Public Policies*. Springer International Publishing, 2016. 110 p. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-02372-4>.

3. Goetz S., Partridge M., Stephens H. The Economic Status of Rural America in the Trump Era. URL: <https://mpira.ub.uni-muenchen.de/77830>.

4. Wilson B., Rahe M. L. Rural prosperity and federal expenditures, 2000–2010. *Regional Science Policy & Practice*. 2016. Vol. 8. Is. 1–2. Pp. 3–26. <https://doi.org/10.1111/rsp3.12070>.

5. Vilsack T. J. United States rural policy: Increasing opportunities and improving the quality of life of rural communities. *OECD Regional Outlook 2016: Productive Regions for Inclusive Societies*, 2016. Pp. 267–279. <https://doi.org/10.1787/9789264260245-12-en>.

6. Теорія, політика та практика сільського розвитку / за ред. О. М. Бородіної, І. В. Прокопи. Київ: НАН України; Ін-т екон. та прогнозув., 2010. 376 с.

7. Зінчук Т. О. Європейська інтеграція: проблеми адаптації аграрного сектора економіки: монографія. Житомир: ДВНЗ «Державний агроєкологічний університет», 2008. 384 с.

8. Косодій Р. П. Проблеми сільського розвитку в умовах глобалізації. *Економіка АПК*. 2009. № 4. С. 132–137.

9. Котенко Н. М. Фінансування сільського розвитку: концептуальні підходи та практичні моделі. *Наука й економіка*. 2012. № 4(28). Т. 2. С. 74–79.

10. American Community Survey: 2011–2015, US Census Bureau, New Census Data Show Differences Between Urban and Rural Populations. URL: <https://www.census.gov/newsroom/press.../cb16-210.html>.

11. USDA Announces First Private Sector Investments through U.S. Rural Infrastructure Opportunity Fund. URL: <https://www.usda.gov/media/press-releases/2015/07/28/usda-announces-first-private-sector-investments-through-us-rural>.

12. Boone E. J., Pettit J., Safrit R. D. Program evaluation in Extension. *Journal of Extension Systems*. 1994. № 10(1). Pp. 87–121.

13. An official website of department of agriculture U.S. URL: <https://www.usda.gov>.

14. Spotila J. T. Standards for Defining Metropolitan and Micropolitan Statistical Areas. Office of Management and Budget. *Federal Register*. 2000. Part IX. Vol. 65. No. 249. Pp. 82228–82238.

15. Cowan T. An Overview of USDA Rural Development Programs. An

Overview of USDA Rural Development Programs. URL: <https://fas.org/sgp/crs/misc/RL31837.pdf>.

16. FACT SHEET: Increasing Investment in Rural America. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/07/24/fact-sheet-increasing-investment-rural-america>.

References

1. Calatrava-Requena, J. (2016), Origin and evolution of rural development concept and policies: from rural communities to territories. *Old and new worlds: the global challenges of rural history: international conference*, 27–30 January 2016, Lisbon, Pp. 1–18.

2. Torre, A., Wallet, F. (2016), *Regional Development in Rural Areas*. Analytical Tools and Public Policies. Springer International Publishing, Germany.

3. Goetz, S., Partridge, M., Stephens, H. (2017), The Economic Status of Rural America in the Trump Era, available at: <https://mpira.ub.uni-muenchen.de/77830>.

4. Wilson, B., Rahe, M. L. (2016), Rural prosperity and federal expenditures, 2000–2010. *Regional Science Policy & Practice*, vol. 8, is. 1–2, pp. 3–26. <https://doi.org/10.1111/rsp3.12070>.

5. Vilsack, T. J. (2016), *United States rural policy: Increasing opportunities and improving the quality of life of rural communities*. OECD Regional Outlook 2016. Productive Regions for Inclusive Societies, pp. 267–279. <https://doi.org/10.1787/9789264260245-12-en>.

6. Borodina, O. M. and Prokopa, I. V. eds. (2010), *Teoriia, polityka ta praktyka silskoho rozvytku* [Theory, Policy and Practice Rural Development], Institute of Economics and Forecasting of the NASU, Kiev, Ukraine.

7. Zinchuk, T. O. (2008), *Yevropeiska intehratsiia: problemy adaptatsii ahrarnoho sektora ekonomiky* [European integration: problems of the agricultural sector adaptation], State Agroecological University, Zhytomyr, Ukraine.

8. Kosodiy, R. P. (2009), Problems of rural development in the context of globalization. *Economika APK*, no. 4, pp. 132–137.

9. Kotenko, N. M. (2012), Funding for rural development: conceptual approaches and practical models. *Science and economics*, no. 4(28), pp. 74–79.

10. American Community Survey: 2011-2015, US Census Bureau, New Census Data Show Differences Between Urban and Rural Populations (2016), available at: <https://www.census.gov/newsroom/press.../cb16-210.html>.

11. USDA Announces First Private Sector Investments through U.S. Rural Infrastructure Opportunity Fund (2015), available at: <https://www.usda.gov/media/press-releases/2015/07/28/usda-announces-first-private-sector-investments-through-us-rural>.

12. Boone, E. J., Pettit, J., Safrit, R. D. (1994), Program evaluation in Extension. *Journal of Extension Systems*, no. 10(1), pp. 87–121.

13. An official website of department of agriculture U.S., available at: <https://www.usda.gov>.

14. Spotila, J. T. (2000), Standards for Defining Metropolitan and Micropolitan Statistical Areas. Office of Management and Budget. *Federal Register*, 2000, part IX, vol. 65, no. 249, pp. 82228–82238.

15. Cowan, T. (2016), An Overview of USDA Rural Development Programs. An Overview of USDA Rural Development Programs. URL: <https://fas.org/sgp/crs/misc/RL31837.pdf>.

16. FACT SHEET: Increasing Investment in Rural America (2013), available at: <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/07/24/fact-sheet-increasing-investment-rural-america>.

How to cite this article? Як цитувати цю статтю?

Стиль – ДСТУ:

Прокопчук О., Горбачова І. Система інституційно-інвестиційної підтримки розвитку сільських територій у США. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2018. Vol. 4. No. 2. Pp. 115–128. URL: www.are-journal.com.

Style – Harvard:

Prokopchuk, O. and Gorbachova, I. (2018), System of institutional and investment support of rural areas development in the USA. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, [Online], vol. 4, no. 2, pp. 115–128, available at: www.are-journal.com.